

Звіт
про виконання Плану розвитку архівної справи
Миколаївської області у 2025 році

I. Формування, експертиза цінності документів

Відомості про проведену роботу та результати щодо ініціативного документування резонансних подій у країні

У зв'язку з російським вторгненням 24 лютого 2022 року та військовою агресією проти України, державний архів Миколаївської області у межах ініціативного документування здійснює збір цифрових відеодокументів про події війни у місті Миколаєві та Миколаївській області.

У 2025 році прийнято:

- документи Комунального підприємства «Телерадіокомпанія “МАРТ”» за 2023-2024 роки. До опису № 4, том 2 цифрових відеодокументів внесено 218 од. обл. цифрових відеодокументів (з № 284 по № 501), а саме: актуальні щоденні новини, що відображають події війни, життя мешканців Миколаєва та області в умовах воєнного стану, роботу органів місцевої влади, комунальних підприємств, військових, волонтерський рух;

- документи приватного підприємства «НИКВЕСТИ ПРОДАКШН» за 2022-2024 роки. До опису № 5, том 1 цифрових відеодокументів внесено 146 од. обл. цифрових відеодокументів (з № 1 по № 146), а саме: відеосюжети про наслідки ракетних та дронівих атак по території Миколаєва та Миколаївської області, репортажі з постраждалих від військової агресії і окупації населених пунктів Миколаївської області, про роботу органів місцевої влади, комунальних підприємств, рятувальників, медиків, закладів культури.

Науково-технічне опрацювання документів:

№ з/п	Назва видів робіт	Науково-технічне опрацювання документів (од.зб.)	
		трудовими архівами	власними силами юридичних осіб - джерел комплектування архіву
1.	Управлінської документації постійного зберігання	0	1327
2.	Управлінської документації тимчасового зберігання	28	427
3.	Документації з кадрових питань (особового складу)	1397	5846
4.	Всього:	1425	7600

II. Забезпечення збереженості та державний облік документів Національного архівного фонду

❖ Відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 05.10.2023 № 3541/5 «Про внесення зміни до Правил роботи архівних установ України щодо декомунізації обліку архівних документів» та доручення Державної архівної служби України від 01 листопада 2023 року № 5894/2.02-18/0 «Про проведення декомунізації обліку архівних документів» проведено переіндексацію фондів органів, установ, організацій, структур та формувань окупаційної адміністрації нацистської Німеччини та її держави-союзниці Румунії, що діяли на території Миколаївської області в 1941-1944 роках, до яких застосовується літерний індекс «Н» у кількості 189 фондів та 2 фондів органів, установ, організацій, структур та формувань, що діяли на території Миколаївської області та боролись за незалежність України у XX столітті до яких застосовується літерний індекс «У».

Списки фондів погоджено рішенням Центральної комісії Державної архівної служби України з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду (протокол від 27.08.2024 № 2).

2025 рооку роботу з декомунізації обліку архівних документів в області завершено. Всього переіндексовано 347 фондів з літерним індексом «Н» та 2 фонди з літерним індексом «У».

- Удосконалено, у т.ч. перекладено українською мовою та переведено у машиночитаний формат 43 описи справ документів Національного архівного фонду загальною кількістю 19 тисяч 391 справа.

III. Заходи з посилення охоронного, протипожежного, температурно-вологісного режимів зберігання документів Національного архівного фонду, забезпечення надійності експлуатації інженерних мереж і комунікацій архівних будівель

Державний архів Миколаївської області

✓ Забезпечено охоронний режим корпусів № 1 та № 2 за договорами з Управлінням поліції охорони в Миколаївській області про централізовану охорону майна на об'єкті з реагуванням наряду поліції охорони по обох корпусах та про спостереження за ручними системами тривожної сигналізації, що встановлені на об'єктах, з реагуванням наряду поліції охорони.

✓ Забезпечено протипожежний режим у корпусах № 1 та № 2. Функціонує автоматична охоронно-пожежна сигналізація з підключенням до пульта пожежного спостереження (договір з ТОВ «ФЕНІКС ЮГ» про технічне обслуговування системи автоматичної пожежної сигналізації та здійснення

цілодобового спостереження за протипожежним станом приміщень держархіву).

✓ У корпусі № 2 (вул. Маріупольська, 1): встановлено систему захисту від прямих попадань блискавки; замінено вхідні двері до архівосховищ № 4 та № 5. Встановлено блоки дверні металеві, протипожежні однопільні суцільні з класом вогнестійкості EI2 60 (4 од.);

✓ У корпусі № 1 (вул. Театральна, 43) проведено роботи по заміні та ремонту світильників в архівосховищі № 1 (замінено 28 патронів, встановлено світлодіодні лампи – 78 шт., встановлено 68 відремонтованих захисних ковпаків).

✓ Забезпечено співпрацю держархіву з Головним управлінням ДСНС України у Миколаївській області. На території архіву у жовтні 2025 року проведено тактичні заняття з відпрацювання практичних дій по гасінню пожежі та рятуванню людей (корпус № 1, вул. Театральна, 43) .

✓ Проведено наочне мікробіологічне та ентомологічне обстеження архівосховищ та архівних документів. За результатами обстеження укладено акти від 30.04.2025 № 26 та від 24.10.2025 № 27. Обстежено 8 (вісім) архівосховищ в обох корпусах; вибірково перевірено 350 справ 52 фондів.

✓ В обох корпусах функціонують осушувачі повітря, отримані 2022 року за проектом гуманітарної допомоги з Museum Berlin Karlshorst.

✓ Забезпечено своєчасне проведення гідропневматичної промивки та гідравлічні випробування систем опалення в обох корпусах.

✓ У корпусі № 1 (вул. Театральна, 43) проведено поточний ремонт "Вимощення фасадної частини адміністративної будівлі": здійснено демонтаж 5 дерев'яних вікон напівпідвальних технічних приміщень; закладено траншеї (приямки); 3 вікна закладено цеглою, в інших 2-х віконних отворах вставлено металопластикові вікна меншого розміру з метою провітрювання технічних приміщень; улаштовано вертикальну гідроізоляцію фундаментів бітумною мастикою та улаштовано бетонну стяжку (36 кв.м).

✓ Здійснено поточний ремонт архівосховища № 1 (вул. Театральна, 43) площею 500 кв.м. Виконано роботи: розбирання покриття підлоги з лінолеуму; ремонт цементної стяжки, улаштування горизонтальної гідроізоляції підлоги, поліпшене фарбування підлоги олійним кольором.

✓ У ході підготовки до осінньо-зимового сезону 2025/2026 років проведено гідропневматичну промивку та гідравлічне випробування системи опалення в обох корпусах (спеціальний фонд державного бюджету).

Архівні відділи районних військових адміністрацій та архівні відділи міських рад

✓ Забезпечення охоронного та протипожежного режиму: переважну більшість архівосховищ архівних відділів райвійськадміністрацій та архівних відділів міських рад облаштовано у пристосованих приміщеннях. 8 корпусів будівель архівних відділів райдержадміністрацій обладнані охоронною сигналізацією: у 7-ми корпусах – у робочому стані, у 2-х корпусах – підключена до ЦП спостереження. Позавідомча охорона відсутня.

14 корпусів архівних відділів райдержадміністрацій обладнані пожежною сигналізацією, в 11-ти корпусах - у робочому стані. 4 приміщення архівних відділів міських рад обладнані пожежною сигналізацією, яка знаходиться в робочому стані, в 3-х – підключена до ЦП спостереження.

✓ В умовах військового стану вживаються заходи з підтримання технічного стану будівель та систем їх обслуговування, із зміцнення комп'ютерного парку: в архівному відділі Баштанської райдержадміністрації (м.Новий Буг) встановлено 2 металопластикові вікна та замінено дах будівлі, виконано роботи із заміни приладу обліку використаної електроенергії (с-ще Березнегувате); здійснено роботи з обслуговування та перезарядки 7 вогнегасників в архівному відділі Південноукраїнської міської ради; забезпечено належне функціонування внутрішньо-будинкової системи газопостачання, газового обладнання та технічне обслуговування зовнішньо-будинкової системи газопостачання в архівному відділі Вознесенької міської ради.

✓ Архівним відділом Миколаївської райвійськадміністрації придбано 2 металевих стелажа, багатофункціональний пристрій CANON MA 3010 та картонажі, архівний відділ Вознесенської міської ради отримав від виконавчого комітетом Вознесенської міської ради в користування сканер CZUR для оцифрування документів.

✓ Архівному відділу Миколаївської райвійськадміністрації виділено додаткове приміщення для архівосховища загальною площею 29,7 кв.м (корпус № 2 м. Миколаїв); архівному відділу Баштанської райвійськадміністрації виділено 2 додаткових будівлі для віддалених робочих місць у м. Новий Буг та м. Снігурівка, у т.ч.: 8 архівосховищ - 138,2 кв.м., 3 робочі приміщення площею 27,1 кв.м.

IV. Використання інформації документів НАФ

❖ Архіви Миколаївщини забезпечують інформаційні потреби суспільства шляхом проведення виставок, радіо- та телепередач, підготовки та розміщення публікацій у медіа.

Тематика виставок: До Дня Соборності України, Дня пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років, Дня вишиванки, Дня Конституції України», Дня незалежності України», Дня Державного прапора України», Дня пам'яті жертв Голодомору», «До 230-річчя заснування м. Вознесенськ Вознесенського району Миколаївської області», «Ге Григорій Миколайович – громадський діяч, перший літописець міста Миколаєва (1830-1911 роки)», «До 50-річчя з часу заснування м. Південноукраїнськ», «З історії становлення пожежної служби Миколаєва», "У володіннях Понтарха. Підводні дослідження Назарова В.В. у острова Березань, Кінбурнської коси", "Первомайське педагогічне училище".

Публікації, статті:

- публікація «Розвиток початкової та професійної освіти для жінок на Миколаївщині в документах фондів давніх актів Державного архіву Миколаївської області». Фаховий науковий журнал «Архіви України» (№ 1, 2025);
- публікація "Ініціативне документування війни: досвід державного архіву Миколаївської області". Фаховий науковий журнал «Архіви України» (№ 3, 2025);
- тези виступу «Використання центрів збереження локальної історії у вивченні предметів гуманітарного циклу», III Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-андрагогічний супровід розвитку педагога в умовах післявоєнного відновлення освітнього середовища»;
- тези виступу «Документування війни як краєзнавча ініціатива Державного архіву Миколаївської області», Всеукраїнська науково-практична конференція «Поєднати минуле, сучасне й майбутнє: краєзнавство на захисті історико-культурної спадщини України»;
- тези виступу «Рапопорт Ібрагім Азарійович. Сторінки життя», XIV Миколаївська обласна краєзнавча конференція «Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження» (20-21.11.2025);
- тези виступу «Від «Кабінету рідкісних речей» до публічних колекцій: формування та еволюція музейної справи на Миколаївщині у XIX ст.», XIV Миколаївська обласна краєзнавча конференція «Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження» (20-21.11.2025);
- тези виступу: "Використання цифрових ресурсів державних архівів у викладанні гуманітарних дисциплін на прикладі фонду «Канцелярія Миколаївського військового губернатора», VIII Всеукраїнська

науково-практична конференція «Університетська бібліотека: сучасний формат освітньо-наукової діяльності в період глобальних викликів».

Тематика лекцій: «До Дня пам'яті жертв політичних репресій і з нагоди річниці депортації кримськотатарського народу» для студентів Чорноморського національного університету імені Петра Могили; "Електронний документообіг у діяльності сучасного архіву" для студентів Миколаївського коледжу культури і мистецтва.

Оглядіві екскурсії: для студентів 1-2 курсів спеціальності «Історія» Чорноморського національного університету імені Петра Могили (квітень, листопад 2025 р.); для студентів вищого професійного училища № 211 м.Миколаєва (квітень, грудень 2025 р.).

Телепередачі: «Місце, де зберігається минуле: як на Миколаївщині працює державний архів області», телекомпанія МАРТ; «10 листопада - річниця звільнення Снігурівки», телекомпанія МАРТ.

- ❖ Працівники держархіву Миколаївської області взяли участь у:
 - спеціалізованому тренінгу для персоналу архівних установ Миколаївщини на тему «Захист архівів у міжнародному гуманітарному праві та документування воєнних злочинів», організованому громадською організацією «Фонд підтримки фундаментальних досліджень» у межах проекту «Минуле заради майбутнього: відповідальність за воєнні злочини проти архівів», реалізованого за підтримки Міжнародного фонду «Відродження»;
 - III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Психолого-андрагогічний супровід розвитку педагога в умовах післявоєнного відновлення освітнього середовища». Тези виступу: «Використання центрів збереження локальної історії у вивченні предметів гуманітарного циклу»;
 - Всеукраїнській науково-практичній конференції «Поєднати минуле, сучасне й майбутнє: краєзнавство на захисті історико-культурної спадщини України». Тези виступу: «Документування війни як краєзнавча ініціатива Державного архіву Миколаївської області»;
 - XIV Миколаївській обласній краєзнавчій конференції «Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження». Тези виступів: «Рапопорт Ібрагім Азарійович. Сторінки життя», «Від «Кабінету рідкісних речей» до публічних колекцій: формування та еволюція музейної справи на Миколаївщині у XIX ст.»;

- VIII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Університетська бібліотека: сучасний формат освітньо-наукової діяльності в період глобальних викликів». Тези виступу: "Використання цифрових ресурсів державних архівів у викладанні гуманітарних дисциплін на прикладі фонду «Канцелярія Миколаївського військового губернатора»".

Директор держархіву

Наталія КОЛЕСНИК